
SANSELIG UNDERVISNING

Vi kan uddanne mere hele og innovative mennesker ved at inddrage teater og billeder og derved skabe en mere sanselig undervisning,
mener lektor LOTTE DARSØ. Men det kræver ændringer i skolens DNA.

Af MIKKEL KAMP

Tvillingsøstrene Coca og Coco Peppers er blevet skoleledere på en skole, hvor eleverne er klædt i uniformer, klasseværelserne er dekorerede, så de skaber forskellige stemninger, og lærerstaben er blevet suppleret med ti performancekunstnere i anderledes tøj og tankevækkende opførsel.

Sådan så skoledagene sidste år ud på HF & VUC Fyn Odense, hvor performancegruppen Sisters Hope i 14 dage overtog styringen. Elever og lærere havde det samme skema som normalt med dansk, matematik og fysik, men lærerne arbejdede i timerne med at udvikle undervisningen ved at tilføje den en sanselig dimension.

Projektet skulle blandt andet være med til at demokratisere kunsten og det æstetiske ved at tage dem med ud af teatersale og museer og inddrage eleverne på et VUC. Samtidig er det et opgør med den herskende uddannelsestænkning.

»Der er et stort skel mellem det æstetiske og den måde, uddannelsessystemet er bygget op på. Den økonomiske dimension og oplysningstidens idealer om et rationelt intellekt er hele nutidens uddannelsessystems

DNA. Det udfordrer vi,« siger Gry Worre Hallberg, der er en af initiativtagerne til projektet. Hun var den ene af skolens to ledere i de to uger, projektet varede.

Hun ønsker et uddannelsessystem, der i højere grad udvikler hele mennesker. Og hun oplevede, at det var, hvad der skete i de to uger i Odense.

»Flere elever sagde til os, at de kunne komme i skole med hele deres selv, hvor de normalt kun viste en del af deres selv, når de var i skole. Eleverne fik andre roller og et andet værdisæt, fordi alting blev vendt på hovedet. Det har givet et stærkt fællesskab, fordi alle har fået mulighed for at møde hinanden på ny,« siger hun.

SKOLEN UDDANNER HALVE MENNESKER

Projektet i Odense er et eksempel på, at den herskende måde at drive skole på kan udfordres – og også bliver det. Sisters Hope har også mindre projekter på folkeskoler, hvor de på samme måde forsøger at gøre undervisningen mere sanselig. Det giver i høj grad mening, siger lektor Lotte Darsø fra Institut

JULIE JOHANSEN

Coca og Coco Peppers

»Den økonomiske dimension og oplysningstidens idealer om et rationelt intellekt er hele nutidens uddannelsessystems DNA. **Det udfordrer vi.**«

Medstifter af Sisters Hope
Gry Worre Hallberg

GØR-DET-SELV
Eleverne får innovationskompetencer gennem det æstetiske og sanselige. pointerer Lotte Darsø.

for Uddannelse og Pædagogik (DPU), som har forsket i og arbejdet med kreativitet og innovation i teori og praksis siden 1991.

»Det er den kreative industri, vi blandt andet skal leve af i Danmark, og faktisk er dette område et af de få, der er vokset under krisen. Hvorfor skærer vi så i de kreative fag? Innovationskompetence er fremtidens kernekompetence. Den, der kan skabe innovation, kan skabe en bedre fremtid,« siger Lotte Darsø og forklarer hvorfor:

»I dag skal børn lære om innovation i skolen. Eleverne skal selvfølgelig høre om det og lære om, hvordan man gør, men det er afgørende at prøve det selv. Innovationskompetencen kan stimuleres gennem det æstetiske og sanselige,« siger hun.

Lotte Darsø er ikke meget for, at økonomiske rationaler dominerer skoleverdenen.

»Vi skal prøve at komme væk fra, at økonomi skal styre hele verden. Alt skal ikke måles og vejes.

Det gælder om at udvikle hele mennesker. Hvis man kun er rationel og logisk, er man kun et halvt menneske,« siger hun.

SKUESPIL BLIVER TIL LÆRING

Den sanselige dimension behøver ikke at handle om store projekter, men kan tilføres ved små ændringer i skoledagen.

»Når elever laver projektarbejde og skal dele det, de har lært, med resten af klassen, skriver de det normalt ned eller fortæller det i en fremlæggelse. Men hvis de i stedet for laver små situationsspil, hvor de genopfører de situationer, hvor de virkelig har lært noget, vil både de selv og de andre i klassen huske det på en helt anden måde,« siger Lotte Darsø og tilføjer, at hukommelsen i det hele taget hjælpes på vej, når læringen involverer flere sanser.

»Hvis eleverne arbejder med historie ud fra billeder, de selv har fundet, hænger viden bedre fast. Det samme sker, når man arbejder

med visualisering, eller når elever bygger prototyper,« siger Lotte Darsø.

Hun fremhæver, at læring, der involverer flere sanser, ikke kun skal føre til, at eleverne lærer stoffet. Man skal også give plads til, at eleverne lærer noget om sig selv.

»De kan få større viden om, hvordan de selv lærer og reflekterer – og også at de lærer gennem kroppen. Vi har masser af tavs viden i kroppen, som vi henter frem, når vi skal gøre noget fysisk,« fortæller Lotte Darsø.

FÆLLES IDÉER FORTRÆNGER FACEBOOK

Øget opmærksomhed er en væsentlig gevinst ved at arbejde med sanserne.

»Mange lærere siger, at det er svært at få elevernes opmærksomhed væk fra Facebook, og hvad der ellers forstyrrer. Når man skaber noget sammen, udvikler idéer eller bruger kroppen sammen, er der en anden opmærksomhed. Det skærper evnen til at styre sin opmærksomhed,« siger hun.

Skal den mere sanselige skole blive en realitet, kræver det meget af lærerne og dem, der sætter rammerne for dem.

»Man skal støtte lærerne og give dem redskaber til at kunne indtage en rolle som facilitator i stedet for rollen som den, der ved alt. Lærerne skal ud på gyngende grund og afprøve, om de kan magte det. Der er allerede

mange, der arbejder sådan her rundt omkring, men skal der for alvor ske en ændring, skal det ikke være en eller to ildsjæle. Det skal være flere lærere med støtte fra ledelsen,« siger hun.

Lotte Darsø begræder, at der de senere år er blevet skruet ned for de kreative fag i skolen. Måske er der dog kommet nye muligheder, efter at skolereformen trådte i kraft.

»Det paradoksale er, at der lige nu til en vis grad er mulighed for at sprænge rammerne, fordi det hele flyder lidt efter reformen. Men samtidig gør reformen og lærernes nye arbejdstidsregler, at der er meget lidt energi til at gøre det,« siger Lotte Darsø.

Lærere, der er ude efter inspiration til anderledes undervisning, kan i hele september finde inspiration i Malmø, når Sisters Hope omdanner en kulturscene til en kostskole i samme ånd som projektet i Odense. Alle – både lærere, elever, forskere og andre interesserede kan indskrive sig på skolen og dermed selv bidrage til at udvikle den sanselige læring. ■

LOTTE DARSØ

Ph.d. og lektor ved Institut for Uddannelse og Pædagogik (DPU). Har forsket i og arbejdet med kreativitet og innovation i teori og praksis siden 1991. Hun har særligt fokus på den menneskelige faktors betydning for ledelse og skabelse af innovation. Lotte Darsø er fagligt ansvarlig for AU og CBS' fælles masteruddannelse LAICS: Leadership and Innovation in Complex Systems.